

[Helge Adam Møller]

Netop nærhed i forvaltningen er jo det, vi diskuterer meget i forbindelse med EF-unions-traktaten. Der bruger vi et lidt finere ord, subsidiaritetsprincippet. Men det er netop princippet om, at afgørelser skal træffes så nær borgeren som muligt, og det lægger dette forslag også op til, uden at det har noget med EF at gøre. Men det er et godt princip.

Det er også rigtigt, at rekursystemet eller det, man som ikkejurist ville kalde klagesystemet, med kun to instanser vil bidrage til en hurtigere og mere effektiv sagsbehandling. Og det er afgørende vigtigt at understrege, at retssikkerheden ikke bliver anfægtet derved, idet det stadig væk er sådan, at den overordnede myndighed af egen drift kan tage sagen op, hvis man finder, der er et eller andet, der bør kigges nærmere efter i sømmene, selv om sagen altså har været afgjort ved 2 myndigheder.

Og endelig den sidste gode ting, jeg vil fremhæve i lovforslaget, nemlig at omfanget af lægdommeres medvirken, altså almindelige menneskers deltagelse i en straffeprocess, ikke berøres af dette lovforslag. Princippet om lægdommeres medvirken vil Det Konservative Folkeparti nemlig godt hæge om.

Jeg kan fuldt ud tilslutte mig lovforslaget og håber, at vi kan få det vedtaget, inden denne samling er slut.

Svend Aage Jensby (V):

Det lovforslag, vi behandler i dag, hviler på Retsplejerådets udførlige betænkning fra 1990, og ministeriets lovforslag svarer ganske nøje til Retsplejerådets forslag i nævnte betænkning.

Jeg har bemærket, at i samtlige høringssvar – det er en række myndigheder, der er blevet spurgt – finder man fuldstændig støtte til rådets og dermed Justitsministeriets lovforslag.

Jeg skal kommentere nogle få hovedelementer i lovforslaget. Der er nogle tekniske ting i lovforslaget, som jeg ikke skal bruge tid på; det kan vi drøfte i Retsudvalget.

For det første lægges der op til en modernisering af reglerne om anklagemyndighedens organisation og navnlig af rekursadgangen. Det er tiltrængt. Som det blev nævnt af hr. Helge Adam Møller, er det regler, som er over 70 år gamle.

I dag er det sådan, at afgørelser truffet af politimesteren – f.eks. om ikke at indlede en straffretlig undersøgelse – kan påklages til

statsadvokaten, hvis afgørelse kan påklages til rigsadvokaten, hvis afgørelse kan påklages til Justitsministeriet, og så kender man eksempler på, at man i øvrigt kan gå videre til Ombudsmanden. Det er, som jeg siger, først og fremmest afgørelser om ikke at indlede en straffretlig undersøgelse, der er tyngden i klagesystemet. Det er overordentlig ressourcekrævende journaliseringsmæssigt, udtalemæssigt, hver gang der skal afgives fornyet udtalelse, selv om faktum er nogenlunde det samme. Det fører til en langvaring sagsbehandling, og det har vist sig, at – i hvert fald for så vidt angår afgørelser truffet af rigsadvokaten – dér sker der kun påklage til Justitsministeriet i ganske, ganske få særlige tilfælde. Det tilsigtes altså med forslaget at gennemføre et to-instans-klagesystem med en frist på 4 uger, og det er også det, Retsplejerådet har anbefalet.

Jeg synes, det er væsentligt at bemærke, at Advokatrådet ud fra retssikkerhedsmæssige betragtninger ikke finder en indskrænkning af rekursmyndighedernes antal betænkelig. Det finder jeg er fint. Der er i lovforslaget klart lagt op til, at en undskyldelig overskridelse af klagefristen må føre til en fornyet realitetsbehandling hos den overordnede myndighed. Som det også tidligere har været nævnt, har rigsadvokaturen og Justitsministeriet som overordnet myndighed mulighed for enten af egen drift eller efter klage at gribe ind. Der er ikke noget som helst retssikkerhedsmæssigt betænkeligt i lovforslaget, og det vil som sagt være utrolig ressourcebesparende, så den del af det støtter vi klart.

Desuden støtter vi forslaget om ændring af påtalekompetencen. Det har været således, at lovens hovedregel om, at det er statsadvokaten, der har påtalekompetencen, i virkeligheden har været en tom regel. I tidens løb har man ved ændringer i retsplejeloven og ved instruktorske forskrifter tillagt politimestrene mere og mere kompetence, selv i sager, hvor strafferammen går op til 8 års fængsel. I dag er den faktiske situation, at politimestrene rejser tiltale i ca. 90 pct. af sagerne. Det fungerer upåklageligt, og vi går helt ind for den ændring, der lægges op til i § 719, stk. 2. Vi støtter bemyndigelsesbestemmelsen i § 719, stk. 3. Og udvidelse og klargøring af politimesterens adgang til påtaleopgivelse støtter vi også.